

Invasieve Amerikaanse boleet kan ook naar Nederland komen

Melchior van Tweel & Machiel Noordeloos, NMV

Exoten bij paddenstoelen zijn vrijwel altijd saprotrofe soorten (levend van dode planten) of parasitische soorten (levend ten koste van levende planten). Exotische mycorrhiza-paddenstoelen komen maar weinig voor. Bij mycorrhiza groeit de schimmel samen met de wortels van planten. Deze samenwerking werkt voor beide soorten gunstig. De schimmeldraden leveren water en nutriënten aan de boom, die daar suikers voor teruggeeft aan de schimmel.

Een opvallend voorbeeld van een exotische mycorrhiza-paddenstoel is de Amerikaanse boleet (*Aureoboletus projectellus*) die samenleeft met allerlei soorten dennen. De Amerikaanse boleet heeft enkele decennia geleden de oversteek naar Europa weten te maken en is recent sterk aan het toenemen in de Baltische staten en verspreid zich van daaruit naar Centraal-Europa. In Kijk op Exoten nummer 20 is al eerder aandacht besteed aan de toename van deze soort in Europa.

Verspreiding in Europa

Recent hebben Poolse onderzoekers een modelstudie uitgevoerd naar het potentiële verspreidingsgebied van de Amerikaanse boleet in Europa (Banasiak *et al.*, 2019). De onderzoekers hebben modellen gemaakt van zowel Noord-Amerika als Europa aan de hand van verspreidingsgegevens van zowel de Amerikaanse boleet als dennen en met klimatologische gegevens. Hieruit komt naar voren dat de Amerikaanse boleet gebonden lijkt te zijn aan dennenbossen in min of meer gematigde klimaatgebieden. In Europa komen vooral de landen rondom de Oostzee en enkele berggebieden in de modellen als hotspots naar voren (zie modelkaarten op pagina 5).

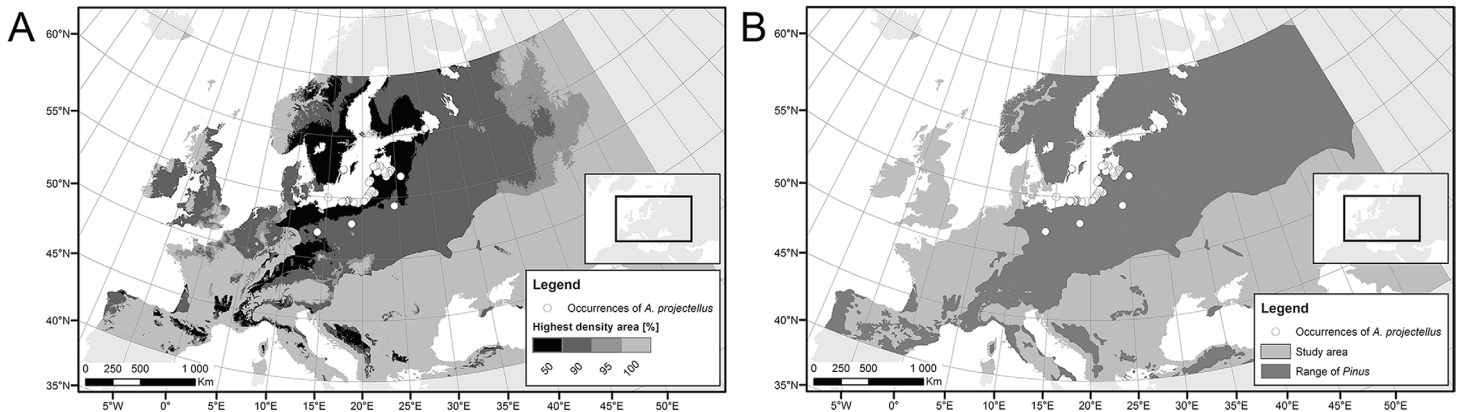

Maar ook in andere delen van Europa waar dennen voorkomen, lijken de omstandigheden gunstig. De Amerikaanse boleet heeft zich in Europa ook al buiten de hotspots gevestigd, onder meer in Polen en Duitsland. Geconcludeerd wordt dat het gehele verspreidingsgebied van dennen in Europa tot het potentiële verspreidingsgebied van de Amerikaanse boleet behoort.

Verspreiding in Nederland

Hoewel natuurlijke dennenbossen in Nederland niet of nauwelijks voorkomen, zijn dennen wel veel aangeplant op de binnenlandse zandgronden en in de duinen. De Amerikaanse boleet kan dus ook in Nederlandse dennenbossen opduiken!

De toename van de Amerikaanse boleet kan (grote?) gevolgen hebben voor de dennenbossen. Alleen al in Nederland komen ruim 300 paddenstoelsoorten voor die gebonden zijn aan dennen. Ongeveer 20% hiervan zijn mycorrhiza-soorten, die de dennen helpen overleven op de vaak droge en voedselarme zandgronden.

Modelkaarten van de potentiële verspreiding van de Amerikaanse boleet in Europa (Banasiak et al., 2019)

De sterke toename van de Amerikaanse boleet, met name in de Baltische staten, duidt erop dat het een zeer concurrentiekrachtige soort is, die vaak grote aantallen vruchtlichamen vormt. Dit kan ertoe leiden dat de Amerikaanse boleet andere soorten verdringt in de bodem rondom dennen. Ook kunnen de chemische omstandigheden in de bodem veranderen, hetgeen invloed kan hebben op de (groei van de) dennen, andere planten en bodemdieren. Over de effecten van de Amerikaanse boleet op dennenbossen is echter nog veel onduidelijk.

Herkenning

De Amerikaanse boleet is een grote en opvallende paddenstoel. De soort is goed herkenbaar en lijkt in de Nederlandse situatie het meeste op de kastanjeboleet (*Xerocomus badius*). De Amerikaanse boleet onderscheidt zich door het grove net op de steel, dat bij de kastanjeboleet afwezig is. Bij de kastanjeboleet verkleuren de poriën karakteristiek grijsblauw bij indrukken (zie het rechter exemplaar op de foto). Bij de Amerikaanse boleet verkleuren de poriën niet.

Denkt u de Amerikaanse boleet gevonden te hebben, neem dan contact op en stuur een foto en een beschrijving van de vindplaats naar exoten@mycologen.nl.

Literatuur

Banasiak, Ł., M. Pietras, M. Wrzosek, A. Okrasinska, M. Gorczak, M. Kolanowska & J. Pawłowska, 2019, *Aureoboletus projectellus* (Fungi, Boletales) - An American bolete rapidly spreading in Europe as a new model species for studying expansion of macrofungi, *Fungal Ecology* 39: 94-99.

Kastanjeboleet (rechter exemplaar met blauw verkleurde buisjes). (Foto: Melchior van Tweel)